

INSEMNĂRI

Concursul literar al „Diminetel”

Duminică 25 Noembrie expirând ultimul termen acordat scriitorilor pentru depunerea manuscriselor la concursul literar al „Diminetel”, concursul a fost închis. În total au fost depuse douăzeci și două de manuscrise, ceace e mult pentru o țară a cărei mișcare literară cultivă prea puțin romanul. Abundența aceasta de concurenți poate fi un semn bun pentru reușita concursului literar al „Diminetel”. Inițiatorii lui pot fi cu adevărat mulțumiți, dacă suma de cincizeci de mii de lei a putut stimula pe scriitorii noștri îndemnându-i spre genul atât de stimat astăzi al romanului.

Stimulentul acesta este rezultatul de căpetenie spre care tindea înstituirea concursului.

Rezultatul lui real nu poate fi încă apreciat astăzi. El va fi cunoscut abia după ce d-nii G. Ibrăileanu, M. Sadoveanu, Jean Bart și Iosif Nădejde, (din partea redacției), cari alcătuiesc comisiunea de premiere, vor fi cercetat manuscrisele și-și vor fi fixat alegerea.

Cartea franceză

Reproducem, din „*Neamul Românesc*”, aceste înmăsose și interesante rânduri, ale marelui profesor, despre expoziția, de care „*Adevărul Literar*” s'a ocupat în unul din numările trecute.

O expoziție cu mult gust aranjată aproape de noi în „Casa Franceză” de curind cumpărată și care cuprinde o bibliotecă circulantă pentru folosul publicului nostru, cartea pe care de la războiu încoace o dau Casele de editură din Franța.

Lucrările de știință se găsesc alături de acele publicații de lux în care se arată așa de bine gustul ales al țării unde, după Italia singură, țiparul are un mai lung și mai glorios trecut. E o incantație pentru ochi și o bucurie particulară pentru cei cari, în ciuda valutei, își pot însuși ceva din frumoasele volume.

Cartea franceză vine către noi deci pe altă cale de cit a librărilor, prea adese ori neîngăduit speculante, fără să se gîndească, unele din ele, măcar a plăți editorilor, pe lângă cari țara a ajuns astăzi să aibă o reputație rea. Un schimb de favoare înseamnă de sigur un oarecare sacrificiu din partea librărilor franceze.

A fost un moment cînd germanismul, care ni trimete trupe de teatru și cîntăreți, părea că va acapara prin prețurile deosebite de scăzute piața cărții în România. Era, dat fiind spiritul care însuflețește azi scrișul german, o primejdie, și am denunțat-o. N'aveam nevoie de bizările umul modernism de balamuc nici de pledoarii pentru conceptiile care au dus Germania, pe rînd, la toate falimentele. Relele condiții actuale ale pieței germane par a înfălțura această premeditată infiltrație. Dar ea va reveni. Acești oameni nu se descurajează ușor.

De aceia, venită la vremea ei, cartea franceză trebuie salutăată cu bucurie. Îi urăm să rămîie o inspirotoare în țara unde nu vrea să fie o stăpîină.

N. IORGA

Academia Franceză

Membrii Academiei Franceze s'au întrunit zilele trecute sub cupolă, ca să aleagă pe succesorul lui Jean Aicard, Alfred Capus și Alexandre Ribot. Pentru primul loc s'au propus romancierul Abel Hermant și poetul Louis Madelin; pentru al doilea, André Rivoire, Charles Le Goffic și, — în ultimul moment Estaulé, care a și fost ales; pentru al treilea, Henri Robert (ales) și Maurice Paleologue, diplomat și istoriograf.

Votul nui, la scaunul lui Aicard, amănă pe anul viitor alegerea succesorului acestuia.

Henri Robert

Academia are prin urmare, doi membrii noul în persoana romancierului Estaulé și a avocatului, fost decan al baroului, Henri Robert, orator și istoriograf.

Născut la Dijon în 1862, Estaulé e absolvent al politehnicilor. După o lungă carieră în serviciul Poștelor, academicianul de azi și-a regulat drepturile la pensie, consacrandu-se definitiv literaturii. Influențat de literatura suedeză și mai ales de romanciera Selma Lagerlof, el este cel mai reprezentativ specimen de romancier analitic, sugestiv evocator al subconștientului. Autor al numeroaselor romane foarte apreciate în lumea literelor franceze, opera lui e tradusă în multe limbi. În special, „*L'Empreinte*” a făcut multă valvă la epariție și astăzi critica literară este unanimă în a recunoaște frumusețea volumului „*L'Infirmie aux mains de lumière*”. Probabil că și acest din urmă succes a contribuit la cuerirea sufragiilor nemuritorilor săi colegii.

Henri Robert, nu e cunoscut numai în lumea baroulilor și a tribunalelor ca orator cu superbă vervă și înscuit interpretator de coduri, ci este foarte prețuit în lumea literară pentru forma în care își îmbracă pledoariile sau își scrie articolele judiciare. E unul din cei mai ascultați conferențieri ai Parisului și „*Universitatea Anatolei*” se bucură să-l aibă printre cei ce întreprin selectul ei auditor. Acolo a

rostit o parte din acele prelegeri relative la marile procese ale istoriei, aparute și în volum. Inchipuindu-și că este apărătorul unuia din ființele amestecate în procesele cu mare răsunset în istorie, el prepară din nou procesul și judecându-l în fond, arată greșelile ce s'au făcut urmărind condamnarea... clientului.

Prieten cu Mirbeau, Loti, Sardou, noul academician a fost avocatul Comediei Franceze, al Operei. Comice și al societății oamenilor de litere.

Anatole France și Literatura ilustrată

Ilustrarea operilor literare, căreia *Adevărul Literar* îi dă o atât de mare însemnătate — face azi epocă și în Franța. Artiștii desenaatori și pictori sunt chemați să colaboreze la înfrumusețarea cărților consacrate ale maestrilor. E, în această întovărășire a plasticei cu literatura,

Anatole France

un nou pas către acea mreață sinteză artistică propovăduită de Wagner. Anatole France e autorul care a tentat mai mult ca oricine pe desenatori. Intre ei, maestrul pare că preferă ilustrațiile lui Jou, care a fost inspirat de *Rotisserie de la Reine Pedauque* și de *Opinions de M. l'abbé Jérôme Coignard*. E, în simpatia lui Anatole France, și maniera ilustrațiilor lui Simeon, care a lucrat schițe admirabile pentru ediții noul din *La Revoltă des Anges* și, foarte de curînd, pentru *Crime de Sylvestre Bonnard*.

Se pune o întrebare: ce e mai bine să fie ilustrat: acțiunea ori cadrul? Se pare că marele maestru dela Vila Saïd preferă reprezentarea mediului. Simeon se indelectricește să facă locurile din Paris prin care s'au plimbat eroii lui France.

Așa, desenul devine o anexă necesară a literaturii, — după cum odinioară, — în vremurile cele bune ale artei, — sculptura era o anexă a arhitecturii.

Contribuții la istoricul „Junimel” dela Iași

Correspondența lui Nicu Gane cu d-l Iacob C. Negruzzii publicată de Gheorghe Gardas

VI

Iubite Jacques!

Îți mulțumesc pentru diligența ce ai pus de a publica nvela mea.

Observațiunile *Junimel* erau întemlate, eu singur am recunoscut aceasta însă era prea tîrziu căci apucasem a țîo espedii. Bine ai făcut însă se m'oi fi înapoit pentru a corecta eu singur, căci astfel precum ai ciuntit-o tu, a rămas cam discutată. Este știut că minene nu poate mai bine remaria o lucrare decît autorul ei. Acuma sint eu (atras) de a compune o altă nvelă însă într'un stil umoristic și care nu va avea sfîrșitul așa de lugubru ca celelalte. Iată versurile care le-am făcut pe Col. de Balme:

*Frunze verde lemn uscat
Iată-mă-s pe deal urcat;
Privirea ar fi prea frumoasă
Dacă vîntul nu m'ar țea la oase.
Tu care'n urmă vei veni poate
Să'm mîndrîci ca mine oad coapte
Ce o garată de vin s'o bei dusă
Dacă la vale vrei să mergi pușcă.*

Mi-al scris că vei veni la Focșani la sfîrșitul lui Mai Te aștept cu o bucurie nespūsă. Se dea dracul să nu vii la mine la gazdă c'apoi val de tine. Procesul lui Fara îl vult termina pe cînd îmi zici. Al tâu amic sincer

N. GANE

Mii de complimente la toți. Eu plec cu frate-meu la Paris la începutul lui Iunie.

Iubite Iacobi!

13 Mai 1874

Deși ca mandatar la națiune tot timpul meu este absorbit de gravele ocupațiuni politice, cu toate aceste am furat *Patriei* câteva momente pentru a te înștiința despre efectul ce a produs articolul lui Buiuclu în București. Trebuie să ști că articolul a făcut o senzațiune neînchipuită.

Print toate casele nu se vorbește decît de *Schina, Paul Gide*, și de autorul M. cu trei steluțe pe care unii îl presupun a fi Maloirescu, alții Mandrea. În tot cazul „*Inițiala*” M. n'a fost bine nimerită.

Petrea Gărdișteanu și femeia lui care pînă eri erau plîni de amabilități pentru mine, astăzi me-au arătat o răceală de gliață de unde am înțeles că ostilitățile eărții

au se înceapă. Cât pentru *Schina* el este mort politicește. Toți îl arată cu degetul ca pe o dihanie sălbatică și de rușinea oamenilor el nici mai umblă pe jos, ci numai în trăsură și cu poclitul redicat. Îți spun drept că n'asîi vroii să mă facă în pielea lui.

Duminică sara am avut o *JUNIME* la Maloirescu la care au asistat Col. Catargi, Pogor și eu. Joca viitoare vom mai avea una la care pe lângă cei de mai sus sunt invitați: Mandrea, Cornea, Carp și Nica. Seratele literare însă sint seci, căci minene n'are nimic de eribă. În lipsa producăunilor literare, ne mîngăem cu ceaiul Ministerial a Excelentei-Sale Ministrului de Culte.

Pe femeia ta am văzut-o de două ori.
Ea e sănătoasă și te dorește.
În Camera atâte sint încurate.

Amic sincer
N. GANE

Rogule fii cu îngrijare se nu se strecoare vre-o eroare de tipar în *Novela* mea.

1875 Decembrie 11

București

Iubite Iacomo,

Vei fi auzit negresit cum Camera a dat afară din sinul seu pe Grigorie Balș și Nicu Aslan. Această palmă morală ce li s'a dat și care au meritat-o atât de mult, a produs în public o bună impresiune. Intre consecințele bune a le acestui act este și aceea că în locul lui Aslan la colegiul al III-a de lassi avem acum puțina a alege un om de treabă. Acel om de treabă ești TU. Toți într'un glas te vor pune pe tine și m'am însărcinat să-ți scriu să premești, caută și nu fă marafeturi.

Răspunde-mi cît se poate mai curînd; răspunsul nui-mai se fie afirmativ. Pogor este numit Prinședinte la Curte în locul lui Mitică. Ia gîndește și tu pe cine am putea pune în locul lui la colegiul al doilea. Politica pe aice e cam lincedă. În Camera Boerscanii se agită, dar n'au nici o forță morală. Lupta va fi votarea legii de instrucțiune, ba cred că vom birui cu mare majoritate.

Iartă-mi grifonagiul, ocupațiunile de *Stat* nui-mi dau timpul se fac caligrafice. Complimente Junimistilor și Caracudei.

Al tâu amic
N. GANE

Comemorarea lui Vlahuță

Terminăm în Nr. de față publicarea interesantei și inimoasei conferințe despre Vlahuță, pe care d. Paul Burjar a rostit-o la Bărlad. Ea a servit, acolo, și la strîngere

Sculptorul I. DIMITRIU Bărlad, autorul monumentului lui Vlahuță

rea unei sume pentru fondul necesar ridicărei unui monument poetului.

Monumentul, care este opera sculptorului I. Dimitriu Bărlad, va fi așezat pe una din aleele grădinei publice din orașul unde s'a născut autorul lui „*Dan*” și inaugurarea lui are loc la 19 Noembrie, cînd se împlinesc patru ani dela moartea lui Vlahuță.

Inițiativa a luat-o „*Asociația monumentului lui Vlahuță*” alcătuită din „*Liga drepturilor și datorilor femeilor*” și societatea literară „*Academia Bărlădeană*”.

Noul Premii Literare

Primim din partea „*Academiei Bărlădene*” înștiințarea, că în urma donațiunilor ce i s'au făcut, a constituit cîteva premii literare, ca:

1. „*Premiul literar „Mon étoile*”, în valoare de 1000 de lei, pentru cea mai bună poezie lirică sau cea mai bună lucrare în proză sau teatru, numai cu subiect asupra țării.
2. „*Premiul literar Profesor G. Tașcă*”, în valoare de 1000 de lei.
3. „*Premiul literar Vasile Chircă*”, în valoare de 2000 de lei, divizibil.
4. „*Premiul literar Vasile Stoica*”, în valoare de 1000 de lei.

Premiile Tașcă, Chircă și Stolca, se vor decerne oricărei gen literar, fără de nici o preferință: poezie, proză, teatru; și tratînd orice fel de subiecte.

Toate lucrările literare trimise la premiile „*Academiei Bărlădene*”, vor fi inedite, specificîndu-se pentru care premiu au fost prezentate.

Estinderea lucrărilor nu interesează; vor putea fi premetate chiar și un sonet, o schiță, un cîntec.

Membrii „*Academiei Bărlădene*”, se n'lege că nu vor concura la premiile acestei societăți.

Lucrările vor fi trimise pînă la 31 Decembrie 1923 și comisiunea se va rosti la 6 Mai 1924.

Societatea „*Cartea Românească*”, anunță al treilea concurs pentru premii.
Manuscrisele pot fi prezentate pînă la 1 Ianuarie 1924. La acest al treilea concurs, se vor acorda următoarele premii, pentru subiecte:

1. Cărți de povestiri pentru copil. (Patru premii de câte 3000 lei).
2. Romane cu orice fel de subiect. (Două premii de câte 5000 lei).
3. Povestiri în legătură cu războiul nostru pentru unitatea națională. (Două premii de câte 4000 lei).

4. Un studiu asupra vieții și operelor lui Vlahuță. (Premiu de 8000 lei).
5. Studiu de biografie și bibliografie asupra lui St. C. Iosif. (Premiu de 6000 lei).
6. Studiu asupra muzicii românești. (Premiu de 5000 lei).
7. Pămîntul Neamului Românesc. (Cinci premii de câte 3000 lei).
8. Ingrijirea copiilor. (Un premiu de 5000 lei).
9. Hrana muncitorului sătean și orășean. (Premiu de 5000 lei).
10. Marile descoperiri și invențiuni științifice, din ultimul timp. (Premiu de 5000 lei).
11. Agricultură și gospodăria rurală în legătură cu noul regim al proprietății în România. (Premiu de 4000 lei).
12. Asociațiunile țărănești; istoricul lor pe scurt, rezultatele experienței în alte țări și la noi; situația lor actuală din țara noastră; foloasele cari s'au dobîndit și cari se pot dobîndi din aceste asociațiuni. (Un premiu de 5000 lei).
13. Industrializarea produselor agricole. (Un premiu de 6000 lei).
14. Știința grădinăriei și industrializarea produselor grădinelor de fructe. (Un premiu de 4000 lei).
15. Irigațiuni. (Un premiu de 15.000 lei).

Cei interesați pot găsi amănunte mai precise în prospectul pus la dispoziție de societate la sediul ei. (Buletinul Academiei, 3. București).

Chestiuni feminine

O INSTITUȚIUNE UTILA: MAISON D'ART

Acum patru ani, se știe cu ce bucurie a semnalat toată lumea din cercurile artistice, înființarea acestei „*Case*” de artă, pentru motivul cîștit că se simțea nevoia unui asemenea centru. Ateului, în care Parlamentul trebuia după război să-și desbată sediul, nu mai putea primi în sălile lui toate expozițiile de pictură, ce păreau tot mai imperioase, după cum nici sezătorile sau adunările literare nu mai puteau alterna cu discursurile politicanilor vesnic înfierbîntați.

Atunci „*Maison d'Art*” a umplut un gol foarte simțitor, contribuind la încurajarea artiștilor și scriitorilor români.

Sezătorile literare, au preparat gustul publicului pentru o literatură intimă, iar muzica de cameră, a răsunat în entuziasmul aplauzelor, tot mai numeroase.

D-ra Miller-Verghy, fondatoarea instituției „*Maison d'Art*”, a rezervat o sală mare, artele naționale, autentice pe care a răscălit-o și adus-o din ținuturile alpine, d-soara Popescu. Covoarele cele mai alese, olărele vechi, icoane și bldiare, mobiliere țărănești de peste Carpați s'au perindat și se perindă mereu, desvolțînd astfel gustul publicului și aducînd un real serviciu colecționarilor destul de numeroși.

Tot aici s'a mai alipit un bazar de binefacere „*Taina*”, în care se desfac lucruri de valoare, pentru persoanele de condiție, în neputință de a le vinde publicului.

Ca în Geneva și Anglia, *Maison d'Art* va mai avea începînd de acum cu un *Tea-room* unde abonații și cunoșcuții vor putea fi serviți la cinci ore, cu ceai, auzind cîteva acorduri de muzică.

Toate femeile intelectuale au avut în acest institut, ocaziunea să audă conferințe interesante literatură și muzică, împrietenindu-se și cu toată pictura și sculptura, care s'a perindat în încăperile lui, patru ani deardînd.

Începînd seria de conferințe *Maison d'Art*, dă cuvîntul mai întîiu unei americane Miss Ellen Kirk Downes, de la New-York, trîită cîteva ani la Roma, care vorbește despre *Capella Sixtină*, arătînd numeroase proiecțiuni.

Miss Downs, concurează actualmente la premiul deschis de un miliardar american, pentru cea mai bună scrisoare destinată să aducă pacea mondială.

Premiul e de 100.000 dolari și Miss Downs îl oferă operelor de binefacere și progres ale femeilor române, în cazul cînd juriul îl va decerna ei. E o iluzie frumoasă pe care i-o dorim realizată, pentru ca cercul fumeleșt din România, să-și poată îmbogăți patrimoniul moral, cu ceace vai — le lipsește.

ROZINA

Sanatoriul „CENTRAL”
Medico-chirurgical

Oalea Căilărași No: 16 (în plin centru al Capitalei)

Operațiuni chirurgicale	Boli de ochi, nașteri, boli interne, gastro-urinare, venero-sifilice și boli nervoase nerubulente.
Tratament anti-sifilitic	Pe cale venoasă, intramuscular și electric (medicament, cu mecol (Sevlare) Koscoi.
Laboratorul Central de Analize medicale	Analize complete de urină, sîngă, spută, suc gastric și orice produse patologice. React. Wasserman și Sachs Quoy, pentru diagnosticul sifilișului. Examenes bacteriologice și anatomico-patologice. Autoscopia și microscopia, antigenoaglogică, stafilococice, poli-microbiană, gripal, etc.
Instalațiuni speciale	Pentru ionizare, radiografie, radioscopie, radioterapie, diatermie, electroterapie, masaj vibrator, hidroterapie.

Bucătăria dietetică pentru diabet și boli renale

Pacienții pot să se trateze cu orice medic internat sau chirurg

În secțiunile speciale se îngrijesc bolnavi atât intern, cât și extern, de către medicii specializști: radiologi, sifilisi și boli nervoase.

Orele de tratament 9—11 și 3 | 6 p. m.